

محمدمحب خدایی

معاون سابق گردشگری

نقشه راه گردشگری کاغذی یا هوشمند

یکی از بحث‌های کلیدی در تدوین نقشه راه گردشگری، انتخاب مدل مناسب بر اساس شرایط زمانی است. در گذشته، نقشه‌های راه تنها صفحاتی کاغذی بودند که به‌طور ساده مسیرها را نشان می دادند. اما امروزه، با ظهور نقشه‌های هوشمند، دنیای مسیریابی به شکلی چشمگیر تغییر کرده است. این نقشه‌ها نه‌تنها موقعیت دقیق کاربر را مشخص می کنند، بلکه براساس مقصد، هدف و نیازهای فرد، کوتاه‌ترین و بهینه‌ترین مسیره‌ا را با هدف کاهش زمان و هزینه ارائه می دهند. افزون بر این، نقشه‌های هوشمند قادرند تمام عوامل مؤثر بر مسیر، از جمله وضعیت ترافیک، شرایط آب‌وهوا و محدودیت‌های مکانی و زمانی را پیش بینی کرده و به‌موقع اطلاع رسانی کنند.

حال سؤال کلیدی این است: آیا نقشه راه مورد نیاز برای صنعت گردشگری کشور باید کاغذی باشد یا هوشمند؟ این انتخاب نقشی تعیین کننده در مسیر آینده گردشگری کشور و جایگاه بین‌المللی آن دارد. انتخاب نقشه راه هوشمند نیازمند دیدگاهی پویا و منعطف است که متغیرهای زمانی، مکانی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی را به دقت مدنظر قرار دهد. تنها در این شرایط است که صنعت گردشگری به‌عنوان یکی از صنایع پیشرو، می‌تواند توانمندی‌های خود را به‌طور برجسته نشان دهد.

صنعت گردشگری، با محوریت تغییرات سریع تکنولوژیک، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی می‌تواند به نیروی محرکه‌ای برای تحقق اهداف بلندمدت کشور در تمام حوزه‌ها از جمله اقتصاد صنعتی، کشاورزی و خدمات تبدیل شود. علاوه بر آن، این صنعت می‌تواند نقش مؤثری در حل مشکلات اشتغال، کاهش هزینه‌ها و افزایش بهره‌وری نیز ایفا کند. گردشگری با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و نقشه‌های هوشمند نه‌تنها همگام با تحولات جهانی حرکت می‌کند، بلکه راهنمایی و هدایت سایر صنایع و بخش‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور را نیز برعهده می‌گیرد و به یکی از عوامل کلیدی در توسعه پایدار تبدیل می‌شود.

در سال ۱۳۹۶، بر اساس مطالعات ۵۰ ساله‌ای که در زمینه گردشگری توسط مشاوران داخلی و خارجی صورت گرفت، سند راهبردی گردشگری کشور تنظیم شد. این سند که مبتنی بر تجربیات متخصصان و فعالان بخش خصوصی تدوین شده بود، از متدولوژی‌های نوین مداخلات راهبردی جهانی نیز بهره می‌برد. همچنین چهار وظیفه زیربنایی برای وزارت میراث فرهنگی تعریف شد که مهم‌ترین آنها ارائه لایحه قانون جامع گردشگری به مجلس بود. این لایحه در تاریخ ۱۳۹۷/۷/۷ توسط کمیسیون اجتماعی دولت تصویب شد و مقیر بود برای تصویب نهایی به دولت ارسال شود. با این حال، به دلایل مختلف، سند مذکور توسط جانشینان وقت دستخوش تغییر شد و به جای ارتقا، دامنه آن محدود شد و به وظایف ذاتی وزارت میراث فرهنگی تقلیل یافت. همچنین بخش‌های حیاتی سند، از جمله مستر پلن، اکشن پلن و ورک پلن نیز حذف شدند. بدین ترتیب یکی از اقدام‌های کلیدی که در این راستا نادیده گرفته شد، توسعه ابزارهای تکنولوژیک برای مدیریت هوشمند گردشگری بود. سایت مدیریت یکپارچه گردشگری که نقشی مهم در پیشرفت نقشه راه هوشمند داشت، به دلیل سوءتفاهم‌ها و رویکرد نادرست جایگزین سایت «ویزیت ایران» شد که تنها جنبه تبلیغاتی داشت و عملاً پروژه مدیریت یکپارچه متوقف شد. برای شکل‌گیری یک نقشه راه هوشمند واقعی، باید از تمامی دانش تجربیاتی که در طول سال‌ها در میراث فرهنگی و دانشگاه‌های کشور انباشته شده است، بهره گرفت. همچنین، تجربیات ارزشمند بخش خصوصی که با تحمل هزینه‌ها سنگین و ریسک‌های بالا در این صنعت ماندگار شده‌اند، باید مورد توجه ویژه قرار گیرد. با ادغام این دانش و تجربیات و به‌کارگیری ابزارهای هوشمند، می‌توان نقشه راهی طراحی کرد که نه‌تنها راهبردی بلندمدت را پشتیبانی کند، بلکه توانایی اتخاذ تصمیم‌های لحظاتی براساس تغییرات پیش‌بینی نشده را نیز داشته باشد. همچون یک سیستم هوش مصنوعی پیشرفته. همچنین این نقشه راه هوشمند می‌تواند پایه‌گذار آینده‌ای پایدار و پیشرو برای صنعت گردشگری کشور باشد.

مردم کدام کشورها چله را جشن می گیرند؟

یلدای بدون مرز

گزارش

زهراکشوری

دبیر گروه زیست بوم

است و به همین دلیل متناسب با اقلیم‌های زیستی تشابه‌ها یا تفاوت‌هایی دارد و دقیقاً به همین دلیل مرزهای شاص و خط‌کشی شده ندارد و از طرف دیگر به سبب عدم امکان تملک موجود زنده است و طی سالیان و سده‌ها و وی می‌گوید: به‌طور مثال شما برای مالکیت یک خانه یا ماشین می‌توانید سند بیاورید و بگویید که مال شماست ولی وقتی آن موردی که درباره‌اش صحبت می‌کنید جنبه مادی ندارد، نمی‌توانید برای آن سند محدودکننده‌ای داشته باشید. بنابراین حوزه مالکیتی مصادیق غیرمادی نیست. حرف‌هایش را در گفت‌وگو با «ایران» در پاسخ به موضوع کشورهای برگزارکننده نوروز و یلدا با این پرسش شروع می‌کند: «نوروز و یلدا با کشورهای برگزار می‌کنند یا ملت‌ها؟» وی این پرسش که کدام کشورها نوروز دارند هم صحیح نمی‌داند و می‌گوید: چون شما نمی‌توانید برای میراث ناملموس مرز سیاسی تعریف کنید، بنابراین بهتر است بگویید کدام یک از مردم جهان نوروز و یلدا را برگزار می‌کنند.

کدام مردم جهان؟

او در پاسخ به این سؤال که یلدا توسط مردم کدام کشور در جهان برگزار می‌شود هم، حوزه برگزاری جشن یلدا/چله را با حوزه نوروز یکی می‌داند و می‌گوید: یلدا در عموم کشورهای یادآور می‌شود که حوزه نوروز لزوماً محدود به کشورهای عضو پرونده ثبت جهانی نوروز که به تازگی تعدادشان به ۱۳ رسیده، نیست. میرشکرایی روی این موضوع هم تأکید می‌کند که وقتی یک کشور در پرونده‌ای شرکت نمی‌کند، دلیل بر این نیست که نوروز ندارند، چون این دولت‌ها هستند که باید بخواهند در یک پرونده شرکت کنند اما در این موضوع متأسفانه بحث‌های سیاسی خیلی تأثیرگذارند، او کشورهای مثل چین، روسیه، حاشیه جنوبی خلیج فارس مثل کشور عمان، حوزه شمال غرب ایران مثل ارمنستان و گرجستان و حتی کشورهای اروپای شرقی مثل بلغارستان و کشورهای حوزه بالکان را نمونه بارز کشورهای می‌داند که نوروز را برگزار می‌کنند، اما در پرونده نوروز مشارکت ندارند.

میراث ناملموس چیست؟

میرشکرایی میراث ناملموس را آن بخشی از میراث فرهنگی می‌داند که جنبه مادی ندارد، اما عامل زایش مظاهر مادی میراث فرهنگی است. در واقع حاصل تعامل انسان با طبیعت

است و به همین دلیل متناسب با اقلیم‌های زیستی تشابه‌ها یا تفاوت‌هایی دارد و دقیقاً به همین دلیل مرزهای شاص و خط‌کشی شده ندارد و از طرف دیگر به سبب عدم امکان تملک موجود زنده است و طی سالیان و سده‌ها و وی می‌گوید: به‌طور مثال شما برای مالکیت یک خانه یا ماشین می‌توانید سند بیاورید و بگویید که مال شماست ولی وقتی آن موردی که درباره‌اش صحبت می‌کنید جنبه مادی ندارد، نمی‌توانید برای آن سند محدودکننده‌ای داشته باشید. بنابراین حوزه مالکیتی مصادیق غیرمادی نیست. حرف‌هایش را در گفت‌وگو با «ایران» در پاسخ به موضوع کشورهای برگزارکننده نوروز و یلدا با این پرسش شروع می‌کند: «نوروز و یلدا با کشورهای برگزار می‌کنند یا ملت‌ها؟» وی این پرسش که کدام کشورها نوروز دارند هم صحیح نمی‌داند و می‌گوید: چون شما نمی‌توانید برای میراث ناملموس مرز سیاسی تعریف کنید، بنابراین بهتر است بگویید کدام یک از مردم جهان نوروز و یلدا را برگزار می‌کنند.

و می‌گوید: خیلی‌ها در سال‌های اخیر در این مورد صحبت می‌کنند که یلدا کلمه عربی یا سریانی است و ریشه ایرانی ندارد. او دو پاسخ به این موضوع می‌دهد، اول اینکه زبان یک موجود زنده است و طی سالیان و سده‌ها و هزاره‌ها تغییر می‌کند و در عصر حاضر که دنیا دارد عصر تکنولوژی و انقلاب صنعتی را پشت سر می‌گذارد، بسیاری کلمات و واژگان بین کشورها و ملت‌ها داد و ستد می‌شود. دوم این‌که فارسی امروز هیچ تطابقی با فارسی باستان یا فارسی میانه ندارد، بنابراین اینکه شما بخواهید به این موضوع بپردازید که بعضی از کلمات عربی، انگلیسی، هندی روسی، چینی و… را از زبان حذف کنید، معنای نادیده گرفتن حقیقت زنده بودن زبان، است. چون زبان با آنچه امروز در آن جاری است، زنده است.

میرشکرایی می‌گوید: البته این بحث متفاوت با تهاجم فرهنگی در مورد زبان است. چون امروز شاهد آن هستیم که بعضی از افراد با افشار برای اینکه هدف خاصی را دنبال کنند، واژگانی از زبان‌های دیگر مثل انگلیسی، عربی، فرانسه و… را در کلام و ادبیاتشان استفاده می‌کنند. بنابراین چنین مواردی شامل موضوع داد و ستد زبانی نمی‌شود و این موارد برای فرهنگ زبانی بسیار مخرب هستند. تحول زبانی زمانی رخ می‌دهد که طی مدت زمان طولانی و به دلیل تعاملات و تبدلات فرهنگی اتفاق می‌افتد. امروز یلدا کلمه‌ای عربی یا سریانی نیست، امروز یلدا کلمه‌ای فارسی است و آنچه از ریشه این کلمه استنباط می‌شود، مفهوم تولد است. او نکته مشترک بین تولد و جشن یلدا را «زایش نور» می‌داند و می‌گوید: از فردای بعد از جشن یلدا/چله ، نور در جهان نیکمره شمالی فروزی می‌یابد پس یلدا یا جشن چله، جشن فروزی روشنایی است.

اشتباه مفهومی

او می‌گوید: یلدا/چله در زمانی جشن گرفته می‌شود که از فردای آن روزها بلندتر می‌شود. میرشکرایی یادآوری می‌کند: اینکه می‌گوییم در یلدا، بلندترین شب سال را جشن می‌گیریم والی آخر، اشتباه مفهومی است که ما در این سال‌های اخیر داشته‌ایم. یلدا در ریشه‌های کهن خودش، ارتباطی با بلندترین شب سال ندارد. درست است که شما در تاریک‌ترین و سردترین زمان سال هستید و در اوچ تاریکی و ظلمت، اما انسان ایرانی شاهد تولد نور و روشنایی در این زمان است. از سال بوده است و آن حقیقت و زایش نوری که بعد از آن اتفاق می‌افتد، برایش مهم بوده و طی هزاره‌ها این جشن آیینی را به ارمغان آورده است. ما نوروز با جشن زایش گرییم برای این که روزها به هم برابر می‌شود، ما نوروز را جشن می‌گیریم چون زمان دوباره زنده شدن طبیعت است.

یلدا کلمه‌ای فارسی است

او می‌پرسد حالا مهر چیست؟ و پاسخ می‌دهد باوجود آن که فکر می‌کنیم مهر همان خورشید است، اما مهر با خورشید تفاوت دارد. مهر جنبه مادی ندارد و نماد مهر سرخی پیش از طلوع و پس از غروب آفتاب است. مهر، ازادی است که در هزاره‌های پیش در تفکر مردمی که در این حوزه فرهنگی زندگی می‌کردند، در تاریکی شب، نگهبان نور بوده است. مفهوم نور در تاریکی یا مفهوم‌هایی که شما حول این محور می‌شناسید، همگی نشان از درک صحیح از یک حقیقت دارند که در مهر خلاصه می‌شود. در

اعتقادات کهن ایرانی، ایزد مهر از غروب آفتاب تا طلوع فردا نگاهبان جهان هستی است. مهر و خورشید از نظر جنسیت اسطوره‌ای هم با هم تفاوت دارند. خورشید ماهیتی زنانه دارد، اما جنسیت مهر مذکر است بنابراین به‌طور کامل با همدیگر متفاوت هستند. یلدا جشن تولد این نور و حقیقت نور است، نه جشن تولد خورشید.

میرشکرایی به پژوهشی که در ارمنستان درباره یلدا کرده اشاره می‌کند و می‌گوید: اقوامی در ارمنستان زندگی می‌کنند که این جشن را به شیوه کهن آن و دقیقاً با نام «مهرتسونوند» برگزار می‌کنند که به زبان ارمنی به معنای تولد مهر است.

به گفته او، آن قوم ارمنی در این مراسم همان کارهایی را انجام می‌دهند که ایرانی‌ها در شب یلدا طی می‌کنند. تا صبح در کنار سفره‌ای با اقلام سرخ رنگ بیدار می‌مانند، انار می‌خورند، شعر و آواز می‌خوانند و به شادمانی می‌پردازند و وسایل فرمزی که روی سفره یلدا است را نشانی از اسطوره مهر کهن ایرانی می‌داند.

به گفته میرشکرایی، آنها ظهروز بعد از یلدا، آیینی دارند که مشابه جشن «خرم روز» است که در ایران امروز فراموش شده، اما نکته مهم اینجاست که زمان برگزاری این جشن تقویمی نیست بلکه ناشی از طبیعت است.

یلدا تا کجا جشن گرفته می‌شود؟

به گفته میرشکرایی در تمام نقاطی که از نظر جغرافیای طبیعی درکی از این حقیقت طبیعی و بلندتر شدن روزها دارند و هم عرض جغرافیایی فلات ایران هستند، می‌توان نشانی از یلدا یافت. او این عرض جغرافیایی را از اروپا به سمت امریکا مرکزی می‌برد و دوباره به منطقه هند و چین برمی‌گرداند تا به ایران برسد. به گفته میرشکرایی، نام‌هایی که برای روز یلدا در کشورهای مختلف انتخاب می‌شود، کم و بیش مفهومی مشابه با تولد و زایش روشنایی دارد.

شباهتهای کریسمس با یلدا

میرشکرایی می‌گوید: میلاد مسیح یا جشن کریسمس هم از زمان رواج مسیحیت به جای یلدا تثبسته است. او به مفهوم تولد در کریسمس اشاره می‌کند و می‌گوید: جشن کریسمس از نظر زمانی و موضوعی با یلدا مشابه است. اشاره او به لباس قرمز بابائول، گوی‌های آویزان در درختان کاج، جوراب‌های قرمز که هدایا در آن قرار می‌گیرد و… است.

او به پرونده ثبت جهانی یلدا، مشترک بین ایران و افغانستان اشاره می‌کند و می‌گوید: نام این پرونده را یلدا/چله انتخاب کردیم چون در حوزه رواج آن در کشورهای ایران و افغانستان دو واژه یلدا و چله وجود دارند. البته نام‌های آن به زبان‌های رایج کردی، ترکی و… نیز در متن پرونده آورده شده است. این جشن در افغانستان بیشتر به نام چله شناخته می‌شود که در ایران رواج دارد.

به اعتقاد این کارشناس، معنی چله تا حدودی با مفهوم تولد پیوند دارد اما این پیوند یک پیوند مستقیم نیست، مفهوم واژگانی چله مرتبط به وتر ربع دایره است، به همین سبب واژه چله برای گمان در تیر و گمان هم استفاده می‌شود.

وقتی گمان را می‌کشید به یک قوس ربع دایره تبدیل می‌شود و وتری که داخل آن قوس قرار می‌گیرد به آن چله می‌گویند و تیر از آن چله رها می‌شود.

چله در مفهوم تقویمی نیز به آن گمان اشاره دارد، چون شما در زمان چله هر فصل در وتر گمانی هر ربع دایره از سال قرار دارید. در مورد جشن یلدا، در آغاز چله زمستان است، همچنین جشن «شده» هم‌زمان با چلیم زمستان است و تا چهل و پنجم زمستان آیین‌هایی وجود داشته است. مشابه این فصول دیگر هم هست، مثل جشن ۴۵ بهار و

جشن‌های نیمه تابستان.

سفره ، نشان شکرگزاری از زمین زاینده

او مهم‌ترین وجه مشترک بین جشن‌های آیینی اقوام مختلف حوزه فرهنگ ایرانی را سفره می‌داند و سفره‌های عروسی، یلدا، نوروز، تیرگان و… را مثال می‌زند. او سفره را نشانی از شکرگزاری از زمین زاینده می‌داند. همچنین جشن‌هایی مانند یلدا را هم شکرگزاری از چیزی می‌داند که طبیعت به انسان می‌دهد. از منظر او اشتراک بین تمام اقوام ایرانی، سفره‌ای است که روی آن خوراکی‌های مورد استفاده از آن اقلیم گذاشته می‌شود.

آرزوخواهی

او اشتراک بعدی در جشن‌ها و آیین‌های حوزه فرهنگی ایران را «آرزوخواهی» اعلام می‌کند و می‌گوید: بخش مهمی از آداب این جشن‌ها به دعا و آرزو اختصاص دارد. بازی‌ها و آداب و رسومی مثل انواع و اقسام فال وجود دارد که به این آرزوخواهی ربط پیدا می‌کند. مثلاً شما آداب و رسوم دارید که به آن فالگوش می‌گویند. افراد می‌روند و فالگوش می‌ایستند و اولین چیزی که می‌شنوند، پاسخ آن آرزو و نیتی است که کرده‌اند. او شال‌اندازون را نیز که در خیلی از نقاط ایران از جمله مناطق غربی کشور از آذربایجان تا لرستان اجرا می‌شود، نوعی «آرزوخواهی» می‌داند و می‌گوید: افرادی که کسی را در خانه‌ای می‌خواستند، می‌رفتند و این کار را انجام می‌دادند و زمانی که چیزی در شالشان می‌گذاشتند، یعنی که برایشان خیر از اتفاق خوشی می‌داد.

او وجود انواع آش را از دیگر اشتراکات جشن‌های ایرانی می‌داند که محتوای آن آش را اقلیم هر سرزمین مشخص می‌کند.

میرشکرایی تأثیر رسانه برسم‌ها و جشن‌ها را یادآوری می‌کند و می‌گوید: رسانه می‌تواند مفید یا مضر واقع شود. متأسفانه در دهه‌های گذشته نوعی یکسان‌سازی از طریق رسانه اتفاق افتاده که خوشبختانه در سال‌های اخیر مفهوم مشابه با تولد و زایش روشنایی دارد.

به گفته میرشکرایی، این مسأله در مورد نوروز یک تصور اشتباه را ایجاد کرده بود که برخی اقوام چون نوروز مشابه با آنچه در رسانه عمومی نشان داده می‌شود ندارند، پس نوروز در آیین آنها نیست. او می‌گوید: مثلاً به ما می‌گفتند که بلوچ‌ها، هرمزگانی‌ها، خورستانی‌ها یا حتی خرکمن‌ها نوروز دارند. حال اینکه در نوروزگانه ۱۳۹۴ این مناطق در زمره فعال‌ترین اقوام ظاهر شدند.

هفت‌سین یکی از سفره‌های نوروزی است

این کارشناس، نوروز را مهالی می‌زند و می‌گوید: در مورد نوروز آنچه که موفق شدیم حداقل بخشی از جامعه را در موردش آگاه کنیم، این است که سفره هفت‌سین یکی از انواع سفره‌های نوروزی است. در حوزه جغرافیایی فرهنگی نوروز، سفره‌های گوناگونی داریم که لزوماً سفره هفت‌سین نیست. بدین ترتیب این اتفاق، هم در کشور ایران و هم در دیگر نقاط حوزه فرهنگ ایران بزرگ اتفاق افتاده است. او بلوچستان در سیستان و بلوچستان را مثال می‌زند که سفره نوروزی خاص خود را دارند، اما این سفره لزوماً هفت‌سین نیست.

ایران، سیمرغ اقوام حوزه نوروز

میرشکرایی ایران امروز را بسان سیمرغی می‌داند که از تمامی اقوام حوزه نوروز، مردمانی در آن زندگی می‌کنند که آدابی گوناگون اما مشابه هم دارند. وی در این مورد اشاره به داستان سیمرغ عطار می‌کند و این اقوام که به‌مانند مرغ‌هایی با رنگ و شکل و اصوات گوناگون می‌داند که در کنار هم حقیقت سیمرغ را نشانگر هستند، همان‌طور که اقوام ایرانی در کنار هم ایران را می‌سازند. او در پایان جشن یلدا/چله را به تمامی مردمان حوزه فرهنگ ایرانی شادباش می‌گوید.

نمایشگاه بین‌المللی محیط زیست در شهر آفتاب افتتاح شد

تأکید عارف بر ساماندهی یک میلیون چاه غیر مجاز

گزارش

معاون اول رئیس جمهوری گفت: بیش از یک

میلیون چاه غیرمجاز در کشور داریم که باید ساماندهی شوند. محمدرضا عارف، معاون اول رئیس جمهوری ظهر دیروز در مراسم افتتاحیه بیست و دومین نمایشگاه بین‌المللی محیط زیست که در پایوبن شهر آفتاب برگزار شد، اظهار کرد: کشورها به تنهایی و حتی کشورهای یک منطقه نمی‌توانند با چالش‌های بزرگ محیط زیست روبه‌رو شوند به همین دلیل برگزاری رویدادهایی مانند نمایشگاه محیط زیست و به اشتراک گذاشتن تجربیات بویژه در حوزه محیط زیست می‌تواند در حل مسائل و چالش‌ها مؤثر باشد.

وی افزود: بخشی از محیط زیست حق ماست اما بخش عمده آن حق آیندگان است که وظیفه ما حفاظت از آن می‌باشد چون محیط زیست متأسفانه یک منبع تجدیدناپذیر بوده و برای حفظ این منبع ارزشمند باید از تجربیات علمی بین‌المللی استفاده کنیم تا بتوانیم یک کام رو به جلو حرکت کنیم. معاون اول رئیس جمهوری محیط زیست را یک مقوله همگرا دانست و ادامه داد: یک قطب محیط زیست نابودی و قطب

🗨️

به گفته

میرشکرایی

در تمام نقاطی

که از نظر

جغرافیایی

طبیعی درکی

از این حقیقت

طبیعی و

بلندتر شدن

روزها دارند

و هم عرض

جغرافیایی با

فلات ایران

هستند،

می‌توان نشانی

از یلدا یافت.

او این عرض

جغرافیایی

را از اروپا به

سمت امریکا

مرکزی می‌برد

و دوباره

به منطقه

هند و چین

برمی‌گرداند

تا به ایران

برسد. به گفته

میرشکرایی،

نام‌هایی که

برای روز یلدا

در کشورهای

مختلف

انتخاب

می‌شود، کم و

بیش مفهومی

مشابه با تولد و

زایش روشنایی

دارد

مهر، خورشید نیست

او می‌پرسد حالا مهر چیست؟ و پاسخ می‌دهد باوجود آن که فکر می‌کنیم مهر همان خورشید است، اما مهر با خورشید تفاوت دارد. مهر جنبه مادی ندارد و نماد مهر سرخی پیش از طلوع و پس از غروب آفتاب است. مهر، ازادی است که در هزاره‌های پیش در تفکر مردمی که در این حوزه فرهنگی زندگی می‌کردند، در تاریکی شب، نگهبان نور بوده است. مفهوم نور در تاریکی یا مفهوم‌هایی که شما حول این محور می‌شناسید، همگی نشان از درک صحیح از یک حقیقت دارند که در مهر خلاصه می‌شود. در

نمایشگاه بین‌المللی محیط زیست در شهر آفتاب افتتاح شد

تأکید عارف بر ساماندهی یک میلیون چاه غیر مجاز

دیگر آن پایدار است و به همین دلیل ما حق چهاردیواری در محیط زیست نداریم بلکه کلاً منشاء محسوب می‌شود و اگر با نگاه بخشی در این زمینه حرکت کنیم به قطب نابودی نزدیک می‌شویم. عارف تصریح کرد: اگر به برآیند موضوعات در محیط زیست توجه داشته باشیم می‌توانیم به پایدار دست یابیم. وی تأکید کرد: کشورهای مدعی محیط زیست سبز زمانی نابودکننده محیط زیست بودند و اکنون شعار محیط زیست بدون کربن سرمی دهند و این به خاطر آن است که محیط زیست را یکدست نمی‌بینند. عارف اضافه کرد: ما هیچ راهی نداریم جز اینکه با برگزاری همایش‌ها و هم اندیشی‌های علمی مانند همین نمایشگاه و به دور از فضای سیاسی در مورد مشکلات محیط زیست بحث و تبادل نظر داشته باشیم.

وی یادآور شد: آمایش سرزمین در کشور ما متکی بر مسائل محیط زیست است. ما اسناد بالادستی مهمی در حوزه محیط زیست داریم همچنین مقام معظم رهبری بارها در سخنرانی خود به لزوم حفظ محیط زیست و بویژه حفاظت از آب و خاک و هوا تأکید کرده‌اند.

معاون اول رئیس جمهوری گفت: نقطه‌ای از کشور وجود ندارد که درگیر چالش‌های جدی محیط زیستی از جمله فرونشست و آلودگی هوا و فرسایش خاک نشده باشد و ما باید برای

قانون اساسی به عنوان یک اصل مترقی قانون، حفاظت از محیط زیست را یادآور می‌شود و وظیفه جامعه، شهروندان و مسئولین در آن ذکر شده است. آنچه از این عهد برمی‌آید، سایر قوای کشور وظایفی خطیرتر نسبت به آحاد جامعه و شهروندان دارند.

توسط محیط زیست در برعهده دارد و این کار با توجه به قانون اساسی بدون مشارکت جامعه عملیاتی نخواهد شد. انصاری تصریح کرد: نمایشگاه محیط زیست از دهه گذشته آغاز به‌کار کرده و در این دوره به ارائه راهکارهای

🗨️

در این دوره

از نمایشگاه،

۲۵۰ شرکت

خودرویی،

پتروشیمی‌ها،

صنایع سبز،

شرکت‌های

دانش بنیان،

۷۰ تشکل

مردم نهاد و

کالتشهر کشور

حضور دارند

پایدار برای حفظ محیط زیست و تبادل نظر فعالان اقتصادی اجتماعی و فرهنگی خواهد پرداخت. در این دوره از نمایشگاه، ۲۵۰ شرکت خودرویی، پتروشیمی‌ها، صنایع سبز، شرکت‌های کشور وظایفی خطیرتر نسبت به آحاد جامعه و شهروندان دارند. شهرداری ۵ کالتشهر کشور حضور دارند. معاون رئیس جمهوری افزود: برگزاری بیش از ۱۰۰ رویداد جانبی از جمله برگزاری ورکشاپ اقتصاد چرخشی، حفاظت از تالاب‌ها، رویکرد اجتماعی با محوریت مسئولیت اجتماعی، جمله برنامه‌های این دوره از نمایشگاه است. رئیس سازمان حفاظت محیط زیست ابراز امیدواری کرد با برگزاری این نمایشگاه حرکت کشور در مسیر توسعه پایدار و ارتقای کیفیت زیست نس尔 حاضر و نسل آینده فراهم شود.